

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2605

Vragen van het lid **Van Houwelingen** (FVD) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *wachttijden binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en de geestelijke gezondheidszorg (ggz)* (ingezonden 20 mei 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Pouw-Verweij** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 1 juli 2025) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2383

Vraag 1

Bent u bekend met de lange wachttijden binnen de Wmo en de ggz en hoe verhoudt zich dit tot de doelstellingen van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)?

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met de wachttijden binnen de ggz. Vooral voor de gespecialiseerde ggz zijn de wachttijden in de afgelopen jaren te lang.¹ Voor de Wmo bestaat er geen landelijk beeld van wachttijden. Wel krijg ik signalen dat gemeenten te maken hebben met een toenemende vraag naar ondersteuning in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen voor sommige vormen van ondersteuning wachtlijsten ontstaan.

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn meerdere afspraken gemaakt om de wachttijden binnen de ggz terug te dringen. Het IZA is drie jaar geleden gesloten. Sindsdien zijn er belangrijke stappen gezet om de toegankelijkheid van de ggz te verbeteren. Bijvoorbeeld:

- De implementatie van het «verkenkend gesprek», waarbij huisartsen, ggz-professionals, het sociaal domein en ervaringsdeskundigen samenwerken om de hulpvraag van mensen sneller op te pakken.
- Het opzetten van een landelijk netwerk van laagdrempelige steunpunten, met een ondersteuningsprogramma dat vanaf januari beschikbaar is, zodat iedere inwoner nabij laagdrempelig terecht kan voor de juiste ondersteuning.
- Het verhogen van het aantal uur voor de POH ggz, zodat de POH meer tijd per patiënt heeft.

¹ NZA (2023). Informatiekaart Wachttijden ggz 2022-februari 2023. NZA (2024). Informatiekaart Wachttijden en aantal wachtplekken ggz 2023 – februari 2024. NZa (2025).

- Het verbeteren van het (regionaal) inzicht in wachttijden, zodat o.a. de beschikbare ggz-capaciteit in de regio optimaal benut wordt.
- Uitbreiding van hybride zorg in de ggz zoals meer inzet van digitale middelen (telefonie-beeldbellen), E-health en integrale E-health behandelingen.

De implementatie van deze maatregelen kost tijd. Daarnaast kost het voor regio's tijd om hun transformatieplannen op te stellen en rond te krijgen. De effecten van deze maatregelen zijn helaas nog niet terug te zien in de wachttijd cijfers; nog teveel mensen wachten te lang op zorg. Zoals eerder met uw Kamer gedeeld in de brief van 9 april, worden er aanvullende maatregelen genomen om de toegankelijkheid van de ggz te vergroten, met name voor mensen met ernstige, complexe problemen².

Het GALA richt zich op onder meer het versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid van de inwoners van Nederland. Met het akkoord stimuleren en ondersteunen we gemeenten en GGD'en om op lokale schaal mentale gezondheid mee te nemen in bestaande aanpakken. Hiermee wordt beoogd dat mentale gezondheid beter bespreekbaar wordt, mensen weten hoe ze met hun mentale gezondheid aan de slag kunnen en mensen weten waar ze binnen de gemeenten terecht kunnen voor laagdrempelige ondersteuning. Gemeenten zetten hiervoor diverse maatregelen in, zoals inloopvoorzieningen voor jongeren en het programma Welbevinden op School. Welk effect deze inzet heeft op de wachttijden in ggz of Wmo is niet aan te geven

Vraag 2

Kunt u toelichten in hoeverre gemeenten voldoende worden ondersteund door de beschikbare SPUK (specifieke uitkering)-middelen in het ontwikkelen van preventieve welzijnsinitiatieven die deze wachttijden kunnen terugdringen?

Antwoord 2

Gemeenten kunnen initiatieven zoals laagdrempelige steunpunten financieren uit de SPUK IZA, die middelen zijn structureel beschikbaar. Daarnaast kunnen gemeenten deze steunpunten financieren uit het gemeentefonds. In de praktijk zien we dat er een sterke ontwikkeling gaande is van laagdrempelige steunpunten. In het najaar van 2024 liet verkennend onderzoek zien dat er al 278 steunpunten zijn gerealiseerd³. Om de beweging kracht bij te zetten is begin dit jaar een landelijk ondersteuningsprogramma gestart.

Daarnaast zijn er vanuit het GALA middelen beschikbaar om de sociale basis te versterken. Een sterke sociale basis draagt bij aan het welzijn van mensen. Alledaagse problematiek kan in sociale steunstructuren beter worden opgevangen. Betekenisvolle sociale ontmoetingen dragen bewezen bij aan de gezondheid van mensen en kunnen bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid. Daarnaast kan bepaalde problematiek, zoals mentale gezondheid of geldzorgen, vroeg gesignaleerd worden en soms ook (deels) opgelost worden in de sociale basis waardoor zwaardere zorg voorkomen kan worden. Specifiek voor de aanpak sociale basis is op incidentele basis gemiddeld € 35 miljoen beschikbaar tot 2026.

² Kamerstukken II 2024/25, 25 424 nr. 731

³ Kamerstukken II 2024/25, 29 538, nr. 365